

ÚTMUTATÓ A HERBÁRIUM ELKÉSZÍTÉSÉHEZ

a Szőlész-borász alapszak (BSc)

I. évfolyamának nappali és levelező hallgatói részére

Az elméleti ismeretek, valamint a laboratóriumi gyakorlatok anyagának elsajátításához és gyakorlati alkalmazásához nyújt segítséget a növénygyűjtemény. Az I. félévben minden Szőlész-borász hallgatónak **30 darabos** növénygyűjteményt kell a vizsgaidőszak kezdetéig készítenie.

Gyűjthetők a soroksári fajlistán szereplő növények, valamint a tantermi gyakorlati órákon tanított további példafajok. Maximum 4-5 olyan faj kerülhet a gyűjteménybe, ami nem szerepel a gyakorlati tananyagban!

A lágyszárú növényekből teljes (vegetatív szervekkel: gyökérrel, szárral, levéllel, és generatív szervekkel: virággal vagy terméssel rendelkező) **növényt kell felragasztani**. Ha a növény hosszabb a rajzlapnál, akkor „V”, „N” vagy „M” alakban össze kell hajtani!

Egy lapra egy fajt lehet felragasztani (kivéve élősködők). Kis növényekből egy lapra több példányt, esetleg különböző fejlettségű példányokat ragasszanak fel!

A raktározásra módosult szervekből (pl. karógyökér, szárgumó, káposztafej, hagyma) és húsos termésekből (pl. nagy bogyó, kabak) **hossz- vagy keresztmetszetet lehet készíteni**. A felsorolt szervek középtájából 3-4 mm-es szeletet készítünk, ezt celofán lapok közé helyezzük és azzal együtt újságlap között préseljük: az újságpapírt teljes száradásig naponta cserélni kell.

A fás növényekből 25-30 cm-es jellegzetes – rendszerint rövid, generatív jellegű — hajtás (fásodott résszel, azaz vesszővel együtt) préseljenek. A hajtáson virág vagy termés legyen.

A szilárd húsos termésekről lenyomatot készíthetnek (pl. alma, körte) és a lenyomatos papírlapot a növény mellé ragaszthatják. A közepén hosszában kettévágott almát festékes pecsétpárnába nyomják, utána lehetőleg nem fényes papíron „bélyegzészzerűen” lenyomatot készítsenek. Ilyen módon tudják bemutatni a termés eredeti alakját és főbb részeit.

A növényeket **A/3 méretű, félfamentes rajzlapja** ragasszák fel. Ragasztáshoz csak **enyvezett** papírszalag keskeny csíkjait használják! Más ragasztószalagok (pl. cellulux) hamar eleresztik a növényt.

A rajzlapokra még a növények felragasztása előtt, álló formátumban a **jobb alsó sarokba** tanszéki herbáriumi cédulát ragasszanak fel. A cédulának megfelelő táblázatot a félév során nyomtatható, ill. számítógéppel kitölthető formátumban a Növénytani Tanszék honlapjáról is le lehet tölteni. A cédula rovatait a félév során kapott útmutatók alapján töltsék ki.

Nem fogadhatók el:

- a hivatalos **védett**, illetve a **ritka, védendő növényfajok példányai** (ebben az esetben a teljes gyűjteményt érvénytelennek tekintjük!); kérjük tájékozódjanak az országos természetvédelem onlapján
- a **frissen szedett, penészes és rosszul préselt, gyűrött, törődött növények!**;
- a hiányos, a taxonra (=rendszerintani egységre) nem jellemző növények;
- a rosszul meghatározott növények;
- a hibásan leírt nevekkal ellátott lapok;
- a leváló ragasztójú vagy folyékony ragasztóval ragasztott preparátumokat viselő lapok;
- a félévi ütemezésben előírtakhoz képest pontatlanul kitöltött lapok;
- a nem rendszerintani sorrendbe rendezett lapokból álló gyűjtemények;
- a végleges beadáskor **c e r u z á v a l** kitöltött lapok.

Felhívjuk a figyelmet arra is, hogyha bármilyen növényi szervet préselnek, a szűrő- vagy újságpapírokat **n a p o n t a c s e r é l j é k**, és hogy a papírok közé tett növényt megfelelő, folyamatos nyomóerő érje.

Elengedhetetlen már a gyűjtéskor, illetve préseléskor az egyes példányokat lelőhelyi cédulával ellátni, amelyre írják fel **a növény nevét, a lelőhely nevét, a termőhely jellegét, a gyűjtés dátumát**.

A herbárium készítésével kapcsolatos kérdéseikre a konzultációk során az oktatók további útmutatást adnak.

A herbáriumi lapok jobb alsó sarkába felragasztandó cédula:

A hallgató neve:	
Kettős latin név:	
Faj alatti taxon:	
Magyar név:	
Virágképlet:	Életforma:
Termés:	
Törzs:	
Osztály:	
Rend:	
Család, alcsalád:	
Gyűjtés helye:	ideje:
Növény környezete:	
Ökonómbotánikai besorolás:	
Flóraelem / géncentrum:	
Ökológiai jellemző:	